

Stichting

Zeeuws Platform Stralingsrisico
'gin straeling te vee, ee!'

AAN:
Provinciale Staten van Zeeland
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Het ZPS geeft informatie en voorlichting over de risico's van elektromagnetische velden en mobiele zendapparatuur in de openbare ruimte en huishoudelijke leefomgeving en is aangesloten bij landelijke organisaties voor gezondheid en milieu

DATUM : 20 februari 2026

ONDERWERP: **Actualisering Omgevingsverordening 2026:
Woonproblemen stralingsgevoeligen**

Geachte statenleden en collegeleden,

Elektrogevoeligen willen ook graag meedoen!

Bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie hebben wij als maatschappelijke organisatie een bijdrage geleverd met de bouwsteen Straling. Dit heeft tot resultaat gehad dat in de Omgevingsvisie de milieufactor straling is opgenomen (deel A, pag. 32).

In de tekst is opgenomen dat straling tot gezondheidsklachten kan leiden bij mens, dier en plant. Voor de elektrogevoelige burger is aangegeven dat stralingsarme locaties (witte zones), stralingsarme woningen en een stralingsarme leefomgeving de klachten kunnen verhelpen of verminderen.

Voor het opstellen van de Omgevingsverordening hadden wij destijds graag maatregelen willen voorstellen om in ieder geval stralingsarm wonen mogelijk te maken. Helaas zijn wij toen buiten de integratiegroep gehouden en heeft deze integratiegroep, zonder overleg met ons, dan maar besloten dat het niet nodig was om bepalingen voor stralingsarm wonen op te nemen.

Met onderstaande voorstellen hopen wij dat u zich wilt inzetten om deze, met de Actualiseringsronde 2026, in de Omgevingsverordening op te (laten) nemen.

In de afgelopen jaren zijn enkele maatschappelijke aspecten veranderd. Wij lichten deze eerst toe omdat zij van essentieel belang zijn voor elektrogevoeligen.

VN-verdrag Handicap

In 2023 is in het VN-verdrag Handicap opgenomen dat elektrogevoeligheid als handicap/beperking moet worden aangemerkt.

In Zweden is elektrogevoeligheid (EHS) sinds 2006 erkend als functionele beperking. [Bijlage A, punt 1].

In Nederland werd dit in 2022 in gang gezet. In 2022 was het eerste resultaat dat ieder(in), de koepelorganisatie voor gehandicapten, aangaf dat mensen met EHS onder

het VN-verdrag Handicap vallen. Dit werd al snel gevolgd door de bevestiging van het College voor de Rechten van de Mens dat mensen met EHS onder het VN-verdrag Handicap vallen. Tot slot sloot ook het ministerie van VWS zich bij de bevindingen aan dat mensen met EHS onder het VN-verdrag Handicap en de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz) vallen en net als ieder ander recht hebben op toegankelijkheid en inclusie. [Bijlage A, punt 2].

Het ministerie van VWS stelde de Nationale strategie implementatie VN-verdrag Handicap op. In dit plan staat wat de regering moet doen volgens het VN-Verdrag, zodat Nederland in 2040 een samenleving is voor iedereen. [Bijlage A, punt 3].

Ook de inclusie van mensen met EHS moet nu stap voor stap gerealiseerd worden.

De sectoren van de verschillende terreinen waarop de Wgbh/cz van toepassing is zijn er voor verantwoordelijk om hier invulling aan te geven. Op grond van het Besluit algemene toegankelijkheid voor personen met een handicap of chronische ziekte worden representatieve organisaties van personen met een beperking hierbij betrokken.

De overheid mag geen maatregelen nemen die de positie van mensen met een handicap verslechteren. In het VN-verdrag Handicap is een verslechteringsverbod opgenomen. Staten moeten zich bij al hun beleid en programma's rekenschap geven van de bescherming en bevordering van de mensenrechten van personen met een handicap. En ze moeten zich onthouden van elke handeling of praktijk die onverenigbaar is met dit Verdrag en waarborgen dat de overheidsautoriteiten en -instellingen handelen in overeenstemming met dit Verdrag. Dit overeenkomstig artikel 4 lid d van het VN-verdrag Handicap.

Gasloos wonen geen optie.

Met het in gang zetten van de klimaatadaptatie en de daarmee samenhangende energietransitie, heeft de Nederlandse overheid meerdere maatregelen vastgesteld om dit te realiseren. Zo moeten we met z'n allen van gas, benzine en olie af en worden, als alternatief, diverse (elektrische) apparaten gepromoot. Het gaat o.a. om inductiekookplaten, warmtepompen, zonnepanelen met omvormer, elektrische auto's en LED-lampen.

Voor elektrogevoeligen is dit allemaal rampzalig: gasloos wonen is voor hen in ieder geval geen optie. De genoemde (elektrische) alternatieven zijn alle met elektriciteit werkende apparaten en produceren elektrische, magnetische of elektromagnetische velden en harmonischen (vuile stroom). Naast draadloze communicatie kunnen elektrogevoeligen ook daarvan gezondheidsklachten ondervinden.

Beleid Rijksoverheid

De Rijksoverheid hanteert nog steeds de blootstellingslimieten van de ICNIRP-organisatie. Provincie en Gemeenten volgen dit beleid. Onze organisatie heeft meerdere keren bij Provincie en Gemeenten aandacht gevraagd voor deze verouderde, achterhaalde en wetenschappelijk bekritiseerde limieten. Onze voorstellen voor de Actualisatie 2026 hebben zowel betrekking op draadloze communicatie met straling die van buitenaf komt (o.a. zendmasten) als op voorzieningen binnenshuis in relatie tot de energietransitie.

Voorstellen Actualisatie 2026 Omgevingsverordening

Onderstaand onze aandachtspunten voor de beleidsterreinen Wonen en Gezonde Leefomgeving.

Wonen

1. In het woningbestand worden woningen opgenomen die vanaf de nieuwbouw voorzien zijn van voldoende afschermende middelen om de invloed van elektromagnetische velden tot een minimum te beperken. Hiervoor zullen de richtwaarden voor de laagste categorie van de Standard Baubiologische Messtechnik SBM-2024 worden aangehouden. Indien nodig worden hiervoor afspraken met woningcorporaties gemaakt.
2. Voor bestaande woningen worden bewoners financieel bijgestaan om hun (huur)woning van afschermende middelen te voorzien, zodat zij daar kunnen blijven wonen en niet noodgedwongen hoeven te verhuizen. Ook hierbij zullen de onder punt 1 genoemde richtwaarden worden gehanteerd.
3. Om de aard en omvang van de elektromagnetische velden in een woning te kunnen vaststellen, worden bewoners financieel bijgestaan in de kosten van het uitvoeren van metingen en bij het aanschaffen van stralingwerende middelen.
4. Burgers die in aanmerking komen om te worden geholpen krijgen in voorkomende gevallen voorrang om een afgeschermd woning te betrekken.
5. Burgers moeten vrij zijn om in overleg met hun gemeente een stralingsarme locatie (witte zone) te zoeken waar zij een woning kunnen bouwen of verbouwen.
6. De gemeentes hanteren een regelluw beleid ten aanzien van stralingsarme locaties, zodat op een dergelijke locatie niet alleen kan worden gewoond, maar ook een bedrijf kan worden uitgeoefend. De oorzaak van de gezondheidsklachten brengt mee dat alleen gas in aanmerking komt voor koken, verwarmen en warmwatervoorziening. **Gasloos wonen is voor elektrogevoeligen geen optie.** Hiermee zal in de energietransitie rekening worden gehouden.
7. Ook wordt het mogelijk gemaakt om op een stralingsarme locatie kleine woningen te exploiteren (bijv. tiny houses) waarin andere stralingsgevoeligen tijdelijk kunnen verblijven.
8. Voor stralingsgevoelige kinderen, die vanwege de vele straling producerende apparaten (o.a. WiFi) in scholen daar niet kunnen verblijven, is thuisonderwijs permanent toegestaan.
9. De gemeentes nemen in hun beleidsdocumenten op dat de groep elektrogevoelige burgers worden aangemerkt als aandachtsgroep. Tevens streven gemeentes ernaar om dit ook landelijk geregeld te krijgen door aanpassing van de Regeling financiering huisvesting specifieke aandachtsgroepen.
10. Woningcorporaties dienen huurders de mogelijkheid te bieden om o.a. een omvormer voor zonnepanelen via een vaste Ethernetkabel op een modem en richting de meterkast aan te sluiten, in plaats van via een draadloze verbinding.
11. Aan elektrogevoelige bewoners wordt de mogelijkheid geboden om de overstap naar warmtepompen en/of de installatie van zonnepanelen te weigeren. Uitstel van energietransitie maatregelen zolang de elektrogevoelige bewoner(s) in de woning wonen.

Gezonde leefomgeving

1. In openbare gebouwen zoals bibliotheken, gemeentehuizen, musea, sportcomplexen, multifunctionele centra, e.d. worden voorzieningen getroffen die het stralingsgevoeligen mogelijk maakt deze gebouwen, niet gehinderd door straling, te bezoeken. Te denken valt aan o.a. afgeschermdes ruimtes en speciale openingstijden voor elektrogevoeligen.
2. Gemeentes gaan scholen adviseren over en zo nodig financieel tegemoetkomen in de kosten van het aanleggen van vaste verbindingen in plaats of ter vervanging van draadloze verbindingen. De huidige glasvezelnetwerken bieden hiervoor volop kansen. Het toepassen van met 5G aangestuurde verlichting zal worden ontmoedigd.
3. Voor het behouden en beschermen van stralingsarme locaties ('witte-zones') overleggen gemeentes met telecombedrijven, Rijksinspectie Digitale Infrastructuur en Monet, om voor deze locaties de stralingsbelasting verder te verminderen of de bestaande stralingsbelasting laag te houden. De bespreking van de plaatsingsplannen bieden hiervoor een goede gelegenheid.
4. Met bedrijven die gebruik mogen maken van eigen frequenties, zullen afspraken worden gemaakt dat deze frequenties geen extra stralingsbelasting voor een stralingsarme locatie en stralingsarme woningen oplevert.
5. Het zal door gemeentes niet worden toegestaan dat op of dichtbij een stralingsarme locatie antennemasten of antenne-installaties worden geplaatst.
6. De gemeentes zullen zich inzetten om zelf te kunnen (blijven) beslissen over het wel of niet plaatsen van antennemasten en antenne-installaties (zie gemeentelijk antennebeleid).
7. De gemeentes zullen burgers tijdig informeren over voorgenomen plaatsing van antennemasten, antenne-installaties en het verhogen van zendniveaus en de burger ruim in de gelegenheid stellen eventuele bezwaren in te dienen.
8. De gemeentes zullen er op toezien dat de totale stralingsbelasting in stralingsarme locaties en woningen ver beneden de vooralsnog gehanteerde blootstellingslimieten blijft, bij voorkeur minder dan 0,1V/m.
9. Om aan hun zorgplicht te kunnen voldoen moeten gemeentes maatwerk kunnen leveren voor woningen en stralingsarme locaties, ondanks eventueel landelijk geldende regels.

Graag hadden wij bovenstaande met de Provincie besproken om te bepalen welke punten in de Omgevingsverordening passen en welke van de punten in de gemeentelijke beleidsstukken, maar een afspraak hiervoor is niet mogelijk gebleken. Daarom sturen wij onze voorstellen aan alle fracties en het College zodat deze in de Commissie Ruimte aan de orde kunnen worden gesteld en daarmee zorg kan worden gedragen voor de algemene toegankelijkheid voor mensen met deze beperking zoals omschreven in het Besluit algemene toegankelijkheid personen met handicap of chronische ziekte.

Als er behoefte aan is, zullen wij met alle genoegen een toelichting geven op deze voorstellen.

Vriendelijke groeten,
Stichting Zeeuws Platform Stralingsrisico

contact@zeeuwsplatformstralingsrisico.nl
tel.

Bijlage A.

1. O. Johansson, „Weep initiative.org -ELECTROSENSITIVITY RECOGNIZED IN SWEDEN,” 18 September 2006. [Online]. Available: weepinitiative.org/johansson.html. [Geopend 06 2025].
2. Stichting en EHS, „Activiteiten Stichting EHS op weg naar erkenning EHS als handicap,” 04 12 2023. [Online]. Available: stichtingehs.nl/nieuwsberichten/activiteiten-stichting-ehs-op-weg-naar-erkenning-ehs-als-handicap/. [Geopend 06 2025].
3. Ministerie, van, Volksgezondheid, Welzijn, en en Sport, „Werken aan een samenleving voor iedereen. Het VN-verdrag Handicap in Nederland,” 01 2024. [Online]. Available: <http://open.overheid.nl/documenten/6887876c-7427-4352-9a07-f798c9225358/file>. [Geopend 08 2025].